

Siunnersuut uunga: Ilisimatusarnermut siunnersuisarneq ilisimatusarnermullu aningaasaliisarneq pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx.-mut oqaaseqaatit.

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Pingaarnertut tunngavigineqartut:

Siunnersuut Kalaallit Nunaannut atuuttumik kalaallit ilisimatusarnikkut siuarsarneqarnissaat nukittorsarneqarnissaallu pillugit kissaateqartoqarnera tunngavigalugu suliarineqarpoq. Siunnersuut aqputigalugu Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermut siunnersuisoqatigiinnik pilersitsinissaq tunngavilerneqarpoq, taanna aqputigalugu siunnersuummi anguniarneqartutut taaneqartut piviusunnagortinnissaannut pingaarnertut sakkussatut isigineqarmat.

Ilisimatusarnermut siunnersuisoqatigiit assersuutigalugu aningaasanik ilisimatusarnermut atugassanik tunniussisarnerup isumaginissaannut, apeqqutinut ilisimatusarnikkut naalackersuinikkut tunngasunut ilisimatusarnikkullu iliuusissanut Naalackersuisut ikiornissaannut, Savalimmiuni Danmarkimilu ilisimatusarnermut siunnersuisoqatigiinnut Kalaallit Nunaata Naalagaaffeqatigiinnerup iluani ilisimatusarneq pillugu Naalackersuinikkut soqatigisaat isumagissallugit, Issittumi ilisimatusarnermut aningaasanik danskit aningaasanut inatsisaaneersunik Danmarkip tunniussisarnerata ikiornissaa ikiornissaanut aammalu Kalaallit Nunaata nunat tamalaani suleqateqarnerani nunat allat ilisimatusarnermut siunnersuisoqatigiivini soqutigisaasa isumaginissaannut pisariaqartinneqarpoq.

Ilisimatusarnermut siunnersuisoqatigiit nunat tamalaani ilisimatuussutsikkut qaffasissumik pitsaassuseqartut, ilisimatusarnerup, nutaaliornep aallartisaanerullu siuarsarnissaannut Naalackersuisunut qitiusumik siunnersuisarnermik, iliuuseqarnissamik aningaasaliisarnermillu annertuumik pisussaaffilerneqarlutik ingerlataqartunik pilersitsinissap periarfissinneqarnissaa siunnersuummi siunertarineqarpoq.

Assersuutitut Danmark susasaqarfinnik taakkuninnga isumaginnittussanik siunnersuisoqatigiinnik peqarpoq (Danmarks Forskningspolitiske Råd, Det Frie Forskningsråd, Det Strategiske Forskningsråd, Rådet for teknologi og innovation og Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed). Akerlianik Savalimmiut, Island aamma Norge immikkut ataasiinnarmik ilisimatusarnermut siunnersuisoqatigeearput, tassalu Granskingarráðið - The Faroese Research Council, RANNÍS - Icelandic Centre for Research, og Norges Forskningsråd.

Ilisimatusarnermut siunnersuisoqatigiit Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiinnik (Grønlands Forskningsråd, Greenland Research Council) taaguuserneqarpoq, matumali kingorna taaneqartussallutik "Siunnersuisoqatigiit"

Inatsisip piareersarnerani pingaarnertut taasariaqartut

2012-ip naalernerani Kalaallit Nunaanni Ilisimatuussutsikkut Misissuinerit Ataatsimiititaliarsuup (KVUG) atorunnaarsinneqarnera tunngavigalugu Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Nunanilu Avannarlerni Suleqatigiinnermut Naalakkersuisuusup sulissuteqarneratigit siunnersuutip piareersarneqarnera Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit aallartinneqarpoq. Nunani Avannarlerni inatsisitigit ileqqusut iluanni inatsisitigit malittarisassat assingusut isumassarsiorfiginerisigit ilisimatusarnikkut siunnersuisarnerit ilisimatusarnermullu aningaasanik agguasaarnissamut kissaataasinnaasut tunngavigalugit inatsisissamut missingiut siulleq Naalakkersuisoqarfiup suliaraa.

Missingiut taanna siulleq suliffeqarfiup iluani aggersaanikkut marlunngorneq 30. oktober 2012 ataatsimiititsineri Namminersorlutik Oqartussat naalakkersuisoqarfiit allanit oqaaseqarfigisassanngorlugu saqqummiunneqarpoq. Ataatsimiinnermi Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfiup saniatigit Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik kiisalu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik peqataapput. Aammattaaq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik missingiummut tusarniaanermut akissummik tunniussaqqarpoq.

Suliffeqarfiup iluani taamatut aggersaanikkut ataatsimiittoqarnerani siunnersuummut missingiut kukkunersiorneqarpoq. Aappasaanik missingiut taanna kalaallit ilisimatusarnikkut suliffeqarfiit, ilisimatusarnikkut sulisoqarfinniit, ilisimatusarnikkut suliffeqarfiullutik immikkoortuniit, suliffeqarfinniit nutaaliortuniit soqutigisaqatigiinniillu aggersaanikkut avataaneersunik ulloq 14. december 2012 ataatsimiititsinissamut tunngaviliivoq. Ataatsimiinnermi siunnersuummut tunngavigineqartoq misissuiffigineqarpoq, kingornagullu inatsisissatut siunnersuut misissorneqarlunilu oqallisigineqarluni. Taamatut isumasiuilluni ataatsimiittoqarnerani misilittakkat oqaatigineqartullu tunngavigalugit inatsisissatut siunnersuut nutarterneqarpoq. Inatsisissatut siunnersuut nutartigaq avammut tusarniutigineqarpoq. Tusarniaanermi akissutit tunngavigalugit siunnersuut manna suliarineqarpoq

2. Siunnersuummi pingaarnertut sammineqartut:

a) Inatsisitigit atuuttut

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnikkut siunnersuinerit Ilisimatusarnikkut siunnersuinerit il.il. pillugit inatsimmi, inatsimmut nalunaarut nr. 1064 af 6. september 2010-meersumi ilisimatusarnikkut siunnersuinerit pillugit danskit maleruaqqusaat tunngavigalugit aamma Ilisimatuussutsikkut Misissuinerit Ataatsimiititaliarsuarmit 2012-ip naanerani atorunnaarsinneqartumit isumagineqarsimapput.

Peqqissuseq pillugu ilisimatusarnermut tapersiisarneq Peqqinnissakkut ilisimatusarnerit tapiissuteqartarnerit pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 39, 1. december

1993-imeersumi killilersorneqarpoq. Qinnuteqaatinik nalilersuineranut atatillugu suliamut immikkut ilisimasalinnik ikiorneqarsinnaanermut nalunaarummi pisinnaatitsisoqarpoq. Peqqissutsip tungaatigut ilisimatusarnikkut siunnersuineq Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaq pillugu Ilisimatusarnikkut Ingerlatat pillugit Siunnersuisoqatigiit Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani Peqqissutsimut, Avatangiisinut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisumit 1997-imi pilersinneqartunit maannakkut isumagineqarpoq. Siunnersuisoqatigiit massakkut Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalackersuisoqarfimmiippat. Kalaallit Nunaanni peqqinnissakkut ilisimatusarneq Siunnersuisoqatigiit nukittorsagassaraat, ilisimatusarnerlu pillugu inuiaqatigiinni oqallinnermik pilersitseqataassallutik. Siunnersuisoqatigiit siunnersuisoqatigiit ileqqoreqqusaat suleriaasiallu tamarmik marts 2004-imi ullulerneqartut aqutugalugit aqunneqarput. Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaq pillugu Ilisimatusarnikkut Ingerlatat pillugit Siunnersuisoqatigiit peqqissutsimik ilisimatusarnermut aningaasanik agguaasarput. Aammattaaq Kalaallit Nunaanni Ilisimatusarnikkut Misissuineranut Ataatsimiititaliarsuaq tassunga peqatigitillugu peqqussutsimik ilisimatusarnermut aningaasanik agguaasarnikuuvoq.

Taamatutaaq taaneqassaaq Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaq pillugu Ilisimatusarnikkut Ingerlatanut Siunnersuineq pillugu Ilisimatusarnikkut Ileqqorissaarnissaq pillugu Ataatsimiititaliamik Nakorsaaneqarfimmi allattoqartinneqartumik peqarmat.

b) Siunnersuut

Siunnersuut inatsimmi pingaarnertut anguniagassanik, Siunnersuisoqatigiit pilersinneqarnerannik, Siunnersuisoqatigiit suliassaannik, katitigaanerannik akissarsiaqartitsinerinillu, Siunnersuisoqatigiit inatsisitigut inissisimanerannik aningaasalersornerallu, Siunnersuisoqatigiit ingerlatsinerannik atuutsitsilernerimullu aalajangersakkanik imaqarpoq.

2.1 Siunnersuummi anguniakkat

Siunnersuummi Kalaallit ilisimatusarnerat Nunatsinni aallaaveqartup inuiaqatigiinnut kalaallinut iluaqutaasussap siuarsarneqarnissaa nukittorsarneqarnissaalu anguniagaapput. Siunnersuummi anguniagassat piuninarnerulersinniarlugit tulluurtut isigineqarpoq ilisimatusarnikkut siunnersuisoqatigiinnik siunnersuummi anguniakkanik iluaqutaasinnaasumik pilersitsisoqarnissaanut siunnersuuteqartoqarnissaa.

2.2 Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit (Grønlands Forskningsråd, Greenland Research Council)

Siunnersuisoqatigiit pilersinneqarnissaannut pisinnaatitsissummik imaqarpoq. Siunnersuisoqatigiit suliassaraat inatsimmi anguniakkat piviusunnngortinnissaat. Siunnersuisoqatigiit susassaqrifiit akimorlugit siunnersuisoqatigiittut pilersinneqarpoq, taakkulu suliassaraat Naalackersuisunut ilisimatusarnikkut apeqqutinut tunngatillugu siunnersuisarnissaq. Siunnersuisoqatigiit aqutsiveqarfiuvoq nammineertoq namminneerlutillu aningaasaliinissaminut piginnaatitaapput, kisiannili sulinerminni naalackersuinerup tungaatigut ilisimatusarnikkut pingaarnertigut

anguniagassat Naalackersuisunit aalajangersarneqartut piviusunngortinniartussaallugit. Aammattaaq siunnersuisoqatigiit namminneq suliniuteqarnermikkut sammisat ilisimatusarnerup tungaatigut naalackersuinikkut ilisimatusarnikkullu iliuusissatigut soqutiginaatillit saqqummiussinnaavaat, taamatuttaarlu Siunnersuisoqatigiit ilisimatusarnikkut ajornartorsiutaasinnaasut suussusersisinnaavaat Naalackersuisunullu ingerlateqqillugit.

Siunnersuisoqatigiinni suliffeqarfiit ilisimatusarnermik sammisallit, ilisimatusarnermik qitiullutik ingerlatsisut ilisimatusarnermillu suliaqartut pingaarutillit tamakkerlutik aallartitaqartinnerisigut Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat katitigaanissaat siunnersuutigineqarpoq.

Aammattaaq aallarnisaasut nutaaliortullu Siunnersuisoqatigiinni aallartitaqarnissaat siunertarineqarpoq.

Siunnersuisoqatigiit pilersinneqarnerisigut ilisimatusarnermik siunnersuisarneq Nunatsinnut angerlartinneqaannarpoq, tassami Kalaallit Nunaanni Ilisimatuussutsikkut Misissuinnermut Ataatsimiititaliarsuarmi siusinnerusukkat kalaallit danskillu ataatsimoorlutik suliarisarsimasaat siunnersuut manna aqqutigalugu Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiinnit isumagisalissavaat.

Aammattaaq Siunnersuisoqatigiit pilersinnerisigut siunissaq eqqarsaatigalugu ilisimatusarnikkut siunnersuinerit tamarmik siunnersuisoqatigiinni taakkunani katersuutsinnissaat periarfissaqalissaaq.

Siunertaavortaaq Nunatsinni ilisimatusarnerup Namminersorlutik Oqartussanit aningaasalersorneqarnerata eqaannerusumik ingerlanneqalernissaa siunertaralugu Namminersorlutik Oqartussat ilisimatusarnermut aningaasaliissutaasa aningaasaliisarfirmut ataatsimoortinneqarnissaanni Siunnersuisoqatigiit qitiutinneqassasut. Assersuutigalugu Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalackersuisoqarfik ilisimatusarnermut peqqissutsimut attuumassuteqartunut aningaasanik agguasassaaq aamma Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik Upernaviarsummi misileraaffimmut aningaasanik agguasarluni (ukiumoortumik angusaqarfiussamik isumaqatigiissutip iluani). Siunissami ungasinnerusumi oqallinnerni paasinarsiumaarpoq aningaasat taamatut atorneqartussat qanoq isillutik Siunnersuisoqatigiinni katersuutsinneqarsinnaassanersut, taamaaliornikkut ilisimatusarnermut aningaasanik atugassanik ataqatigiissaarineq tulleriinnilersuinerlu imminnut atatinneqalissallutik.

2.3 Aallarnissaasut nutaaliortullu ersersinneqarnerat

Soorlu qulaani taaneqartoq aallarnissaasut taamaalillutillu inuussutissarsiornermik ingerlataqartut Siunnersuisoqatigiinni peqataatinneqalernissaat siunertaavoq, taamaaliornikkut ilisimasat nutaat Nunatsinni pilersut niuernerpalaartumik ingerlannissaannut siunnersuisoqatigiit peqataassammata,

soorlu suliffeqarfiit nutaat ilisimatusartunit ilinniartunilluunniit pilersitat aallartinniarneri peqataanikkut.

Taamaattorli erseqqissarneqassaaq nutaaliortut ilisimatusarnermik siunnersuisoqatigiinni eqqartorneqarnissaanni siunertaamat Nunatsinni ilisimatusarnermik suliaqartut eqeersimaarnerusut nutaaliornerusullu pilersinneqassasut, soorlu aallarnisaasunut unammisitsinikkut, ilisimatusartunut sammisassaqtitsinikkut ataatsimoorfissat pilersinnerisigut imaluunniit allatut iliornikkut. Tamatuma ilisimatusarnerup ingerlaqqiffiusumillu ilinniartitaanerup pitsaassusaannut ajunngitsumik sunniuteqarnerunissaa naatsorsuutigineqarpoq, ilisimatuunillu pissarsiortarnermut sulisitsiinnarnissamullu ajunngitsumik iluaqutaasinnaanissaa ilimanarsinnaalluni.

Kisiannili aallarnisaasartut Siunnersuisoqatigiinni peqataatinnaannut periarfissaq ilisimatusarneq tunngavigalugu suiffeqarfinnik nutaanik aallartitisnermik kinguneqarsinnaanera piffissamut sivisuumut anguniagassatut isigineqarpoq, tamassumanilu piumasaqaatinut sinnaakkutit pitsaanerpaat pilersinniarlugit annertunerusumik suliniuteqarnissaq pisariaqassannguatsiarpoq.

Naggasiutigalugu taaneqassaaq aallarnisaasunik entreprenørinillu siuarsaanissaaq ilisimatusarnerup tungaatigut susassaqarfitsigut sutigut tamatigut attuumassuteqartut pilerinartutullu isigineqarmat.

2.4 Ilisimatuussutsikkut ileqqorissaarnissap naliliiffiginera siunnersuummi ilaanngilaq Nunarput massakkorpiaq ilisimatuussutsikkut ileqqorissaarnissaaq pillugu sutigulluunniit inatsiseqanngilaq, tamatumalu tungaatigut danskit inatsisaasigut aamma isumagineqarani. Taamaammatt Siunnersuisoqatigiit ilisimatuussutsikkut ileqqorissaarnissaaq pillugu qisuariarsinnaanissaat isigalugu siunnersuut suliarineqarpoq. Taamaattorli ilisimatuussutsikkut ileqqorissaarnissap nalilersornissaa susassaqarfivoq annertoq immikkut inatsiseqartitsinissamik pisariaqartitsiffiusoq, taamaammallu siunnersuummi immikkut sammineqarani. Kingusinnerusukkut ilisimatuussutsikkut ileqqorissaarnissaaq pillugu inatsimmik immikkut saqqummiisoqarnissaa siunertaavoq. Susassaqarfiit taakku marluusut erseqqissumik immikkoortillugit pineqarnissaat pillugu ilisimatusarnermik siunnersuisarneq pillugu inatsit aamma inatsit ilisimatuussutsikkut ileqqorissaarnissamik samminnittoq immikkoortissallugit pisariaqarsimavoq. Ilisimatuussutsikkut ileqqorissaarnissaaq pillugu siunnersuineq ullumikkut Det Videnskabetiske Udvalg for Sundhedsvidenskabelig Forskning i Grønland-imit isumagineqarpoq. Ataatsimiititaliap suliani nangiinnassavai. Aammami peqqinnissaqarfimmi ilisimatuussutsikkut susassaqarfimmi ilisimatuussutsikkut ileqqorissaarnissaaq pillugu ajornartorsiutaasinnaasut amerlanerpaartaat pilertassasut naatsorsuutaavoq.

2.5 Biobankinik pilersitsinissaaq siunnersuummut ilanngunneqanngilaq.

Biobankinik pilersitsinissaaq (inuup sananeqaataanik ilisimatusarnikkut niuernikkullu atugassanik katersat) siunnersuummut ilanngunneqanngilaq.

Biobankit atortunik uumaatsuneersunik imaqartut ilaatigut Uumassusilinnit isumalluutit niuernermit ilisimatusarnermilu atorineqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 20, 20. november 2006-imeersutigut isumagineqarput.

3. Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu pisortanut kinguneri

Siunnersuisoqatigiit pilersinneranni minnerpaamik makku aningaasartuutaassasut nalilerneqarpoq:

Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiannut AC-fuldmægtigimik ataatsimik atorfinitsitsineq – ukiumut kr. 400.000.

Allattoqarfimmi sulisoq aqqissuussaannikkut Ilisimatusarnermut Naalackersuisoqarfimmut atassaaq. Sulisorineqartoq Siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnissaannut suliat suliarineqarnissaannik piareersaanermik, ataatsimiinnerit ingerlannissaannut isumagisaqarnermik, Siunnersuisoqatigiit aalajangigaasa piviusunngortinnissaannik, aningaasaliissutaasunik ilisimatusarnermut atugassanik Siunnersuisoqatigiinnit tunniunneqartunik aqutsinermik, Siunnersuisoqatigiit allagaataannik suliaqarnermik, soorlu naalackersuinikkut ilisimatusarnermut allagaatit imaluunniit kalaallit ilisimatusarnermut pilersaarutaannik qinnuteqartunut aggersaanermut atorineqartussani nassuiaanermit, Siunnersuisoqatigiit ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiinnut suleqatigisanullu avataaneersunut attaveqarnerisa ataqatigiissaarnerannik, Siunnersuisoqatigiit nittartagaannik isumagisaqarnermik, ilisimatusarnermik angusarineqartut kikkunnit tamanit ilisimaneqalernissaasa qulakkeernissaat siunertaralugu Siunnersuisoqatigiit attaveqaataannik isumagisaqarnermik, siunnersuisoqatigiit allat suleqatigisanullu avataaneersut ataatsimeeqatigineranni peqataasarnermik, Siunnersuisoqatigiit missingersuutaannik suliaqarnermik Siunnersuisoqatigiillu ukiumoortumik nalunaarusaannik suliaqarnermik allanillu suliaqassaaq.

Aammattaaq allattoqarfimmi sulisorineqartoq Nunatsinni suliffeqarfinnut ilisimatusarnermik suliaqartunut ingerlaavartumik attaveqartarnissamut akisussaasussaavoq, Danmarkimilu suliffeqarfiit ilisimatusarnermik suliallit suleqatigalugit Siunnersuisoqatigiit sulinerannik ataqatigiissaarisuussalluni.

Kiisalu allattoqarfimmi sulisorineqartup Siunnersuisoqatigiit sulinerat Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiivinit EU-llu ilisimatusarnermik pilersaarutaannut ataqatigiissaassavai, taakku Nunatsinni ilisimatusarnerup aningaasalersorneqarneranut pingaaruteqarlutik ilaammata.

Siunnersuisoqatigiit ilaasortaataq nunarsuaq tamakkerlugu ilaasortassarsiarineqarsinnaammata, Siunnersuisoqatigiillu nunat tamalaani suleqatigisanik suleqateqartussaassagunarmata tulluurtutut isigineqarpoq siunnersuisoqatigiit ataatsimiittarnerinut atatillugu angalasarnermut, akissarsiaqartitsinermut, ullormusiaqartitsinermut najugaqartitsinermullu aningaasartuutitut matussusiissussamik aningaasanik illikartitsisoqassasooq.

Ukiumoortumik sisamariarluni ataatsimiittoqartarneratigut kiisalu ukiumoortumik ataasiarluni paasisassarsiorluni angalasoqartarneratigut Nunatta ornitalu allat akornanni siumut utimullu 20-it missaannik angalasoqarnermi angalanermut aningaasartuutaasussat 150.000 kr.-inut missingerneqarput.

Tamakku saniatigut Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat siunnersuisoqatigiinni ilaasortanut Inatsisartuni ilaasortaangitsunut akit atuuttut naapertorlugit akissarsiaqartinneqassapput, takuuk Inatsisartuni Naalakkersuisunilu ilaasortat il.il. aningaasarsiaqartitaanerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 22, 18. december 2003-meersumi kingusinnerusukkullu allanngortinneqartumi § 18.

Ilaasortamut ataatsimut ullormut ataatsimiinnermut akigitinneqartoq 1.700 kr.-nit missaaniippoq. Ilaasortanut 8-nut ataatsimut akeqassaaq: ilaasortat 8 X ataatsimiinnerit 4-mat X ullut marluk X 1.700,- tassalu 110.000 kr.

Aammattaaq Siunnersuisoqatigiinni ilaasortanut illoqarfinit allaneersunut akeqanngitsumik nerisaqartitsisoqassaaq ullormisiaqartitsisoqarlunilu. Ineqartitsinermi unnuineq ataaseq 1.000 kr.-inut naatsorsorneqarpoq ullormisiallu ullormut 480 kr.-nit missaannut aalajangerneqarlutik.

Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat illoqarfinit allaneersut pingasuuppata aningaasartuutit ima isikkoqassapput: ilaasortat 3-t X ataatsimiinnerit 4-t X ullut marluk X (1000+480), tassalu 40.000 kr.-nit.

Kiisalu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat tamarmik paasisassarsiorluni angalanermi ullormusiaqartitaallutillu ineqartinneqartussaapput. Ilaasortat 8-t X ullut 4-t X (1000+480), tassalu 50.000 kr.

KVUG atorunnaarsimasoq European Polarboard aamma International Arctic Science Committee-mi ilaasortaanermi aningaasartuuteqartarsimavoq. Siunnersuisoqatigiit kattuffinni taakkunani ilaasortatut inississappata ukiumoortumik 150.000 kr.-inut angissusilerneqartunik aningaasartuuteqarnermik kinguneqassaaq.

Qinnuteqaatinik avataani nalilersuisitsinernut, ataatsimiititaliaagallartunik pilersitsinermut, Siunnersuisoqatigiinnik immikkullu ilisimasalinnut isumasiuinernut, pappilissat sulinermi atortussat nutsernerannut, atortussat naqinneqarnerannut aningaasartuutit amerlassusissaannut taakku annertussusiviat apeqqutaavoq. Ingerlatsinernut taakkununnga missingersuutinut 100.000 kr.-it ilanngunneqarput

Taamaammat Siunnersuisoqatigiit ingerlanneranut matussiiniarnermi aningaasaliissutit tamarmiusut 1.000.000 kr.-iunissaat naatsorsuutaavoq.

Siunnersuutip suliarinerani Savalimmiuni ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiinnut siusinnerusukkullu Kalaallit Nunaanni Ilisimatuussutsikkut Misissuinernut Ataatsimiititaliarsuusimasumut saaffiginnissuteqarnermi uppersarsarneqarpoq aningaasaliissutit taamatut annertussuseqartut pisariaqartinneqassasut Siunnersuisoqatigiit aqunneqarnissaanut. Siusinnerusukkut Kalaallit Nunaanni Ilisimatuussutsikkut Misissuinernut Ataatsimiititaliarsuup allattoqarfia assersuunneqarluarsinnaasutut isigineqarpoq, tassami Siunnersuisoqatigiit pingaarnertigut ataatsimiititaliarsuup atorunnaartup pisussaaffii pinnaatitaaffiilu tigusussaammagit. Savalimmiormiut ilisimatusarnermik siunnersuisoqatigiivi (Granskingarráðið) siunnersuisoqatigiit taakku Siunnersuisoqatigiinnut pilersaarutaasutut annertussusaanut assingunera pissutaalluni assersuutissaqqissutut isigineqarpoq.

4. Inuussutissarsiateqartunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneri

Aallarnisaasut nutaaliortullu Siunnersuisoqatigiinni peqataatinneqalernerisigut Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit pilersinneranni inuussutissarsiateqartunut piffissamut ungasinnerusumut ajunngitsumik sunniuteqarumaartoq neriuutigineqarpoq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasullu peqqissusaannut kinguneri

Siunnersuisoqatigiit Nunatsinni aallaaveqarlutik inuiaqatigiinnut kalaallinut iluaqutaasussamik kalaallit ilisimatusarnerat siuarsassallugu nukittorsassallugulu suliasaraat. Taamaalilluni naatsorsuutaavoq aningaasat humaniora-p (oqaatsit, oqaluttuarisaaneq, atuagaateqarneq, eqqumiitsuliorneq, attaveqatigiinneq), inuiaqatigiilerinerup fagillu pinngortitamut tunngasut iluini aningaasaliissutit atorneqarnissaat Siunnersuisoqatigiit qulakkiissagaat, taamaaliornikkut assersuutigalugu avatangiisinut, pinngortitamut, inuit peqqissuunissaannut, ilinniartitsinermut, inuiaqatigiit ineriartornerinut allanullu ajunngitsumik sunniuteqassammat.

6. Innuttaasunut kinguneri

Siunnersuisoqatigiit ilaatigut suliasaraat ilisimatusarnikkut angusat kikkunnut tamanut paasissutissiissutigisarnerisa annertusarnissaa.

7. Pingaarutilinnut allanut kinguneri

Soqanngilaq

8. Oqartussaasut kattuffiillu il.il. tusarniaavigineqarnerat

Siunnersuut piffissami 13. juni-mit 18 juli-mut 2013 ukununnga tusarniaassutigineqarpoq:

Immikkut ilisimasalinnut ataasiakkaanut

Professor Minik Rosing

Danmarkimi suliffeqarfiit:

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, Styrelsen for Forskning og Innovation
Kontoret for Arktis
Arktisk Ambassador

Nunatsinni suliffeqarfiit:

Upernaviarsummi misileraaffik
Ilisimatusarfik / Grønlands Universitet
Pinngortitaleriffik/ Naturinstituttet (silap pissusaanut misissuiffik ilanngullugu)
Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu Grønlands Nationalmuseum og Arkiv
Asiaq Greenland Survey
Issitumi Teknikkikkut Paasisimasat pillugit Ilinniarfik ARTEK Center for Arktisk Teknologi
Oqaasileriffik/ Sprogsekretariatet
Grønlandsbankens Erhvervsfond
Greenland Business A/S
Greenland Venture
Nunatsinni Sulisitsisut Peqatigiiffiat
SIK Sulinermik Inuussutissarsiuqartut Kattuffiat
NUSUKA (Organization of Greenlandic Employers)
NunaOil
Nutaaliorfik
Inuit Issittormiut Kattuffiat ICC

KNAPK Association of Fishers and Hunters in Greenland
Kanukoka (Kalaallit Nunaanni Kommuneqarfiit Kattuffiat)
Naatsorsueqqissaartarfik Grønlands Statistik
Nunatsinni Nakorsaaneqarfik
Peqqissuunissaq pillugu Ilisimatuussutsikkut Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit
Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmiit
Nunatsinni Peqqissuunissaq pillugu Ilisimatuussutsikkut Ilisimatusarnermut Ilisimatuussutsikkut
ileqqorissaarnissaq pillugu Ataatsimiititaliaq (Nakorsaaneqarfimmi allatoqarfeqarpoq).
Grønlands SAO (Senior Arctic Official) ved Arktisk Råd
Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, NSN
Ineqarnermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik
Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermet Naalakkersuisoqarfik
Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinernullu Naalakkersuisoqarfik
Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik
Ilaqtariinnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermet Naalakkersuisoqarfik
Ilinniartitaanermet, Ilageeqarnermut, Kultureqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik

Tusarniaanermi akissutit siunnersuummilu inatsisilerinermi teknikikkut misissuineq siunnersuummi allannguutinik ikitsuinnarnik siunnersuummullu oqaaseqaatinik kinguneqarput.

Siunnersuummi § 6, nr. 3-mi ilanngunneqarpoq, inuit ilisimasatoqaat nunami namminermi nunallu tamat akornanni ilisimasanut ingerlatsileriartornernullu pineqartumut attuumassuteqartutut ilanngunneqassasut.

Siunnersuummi § 10, imm. 1-imi ilanngunneqarpoq, Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortassanik innersuussinermi suleriaaseq avammut saqqummiunneqassasoq.

Siunnersuisoqatigiit imaluunniit tassani ilaasortat pisinnaatitaaffimminnut akerliusumik iliuuseqarpata Siunnersuisoqatigiinni ilaasortanik Naalakkersuisut ilaasortaajunnaarsitsisinnaanerit pillugu aalajangersagaq peerneqarpoq.

Ilisimasatusarneq pillugu politikkimik mianerinninnissaq innersuussutigalugu Siunnersuisoqatigiit ullormut oqaluuserisassanik imaqarnilianillu isertuussisinnaanerannut periarfissaq peerneqarpoq.

Siunnersuummi § 18, imm. 2-mi ilanngunneqarpoq piukkunnassuseq pillugu suleriaatsimi aalajangersakkat piukkunnassuseq pillugu pisortat aqutsineranni sulianik suliarinnittarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni aalajangersarneqartunit sakkortunerusinnaasut.

Siunnersuummi § 18, imm. 3-mi oqaaseqatigiit kingulliit peerneqarput. Tassani allassimanikuuvoq siunnersuisoqatigiit, aalajangiisartut ataatsimiititaliunniit atuuttut isumasiorneqartut Siunnersuisoqatigiinni ataatsimiititaliaagallartutut taamaaliornikkut inissisimassasut.

Siunnersuummi § 20, imm. 2 peerneqarpoq. Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Siunnersuisoqatigiit aalajangiinerannut atatillugu inatsisit tunngavigalugit amigaatinik naammagittaalliutit Naalakkersuisunut saqqummiunneqarsinnaasut.

Tamassuma saniatigut aaqqissuussinermi ataasiakkaanik aaqqiisoqarpoq. Siunnersuummi oqaaseqaatini allannguutit pillugit tusarniaanermi akissutinut oqaaseqaatit pillugit ilisimatitsissut ilanngussa 1-itut ilanngunneqartoq innersuussutigineqarpoq. Aammattaaq tusarniaanermi akissutit pillugit ilisimatitsissummi kikkut tusarniaanermi akissuteqarsimanersut ersippoq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

Aalajangersakkatigut inatsimmi anguniakkat aalajangersarneqarput. Kalaallit ilisimatusarnerat Nunatsinni aallaaveqartup siuarsarnissaa nukittorsarnissaalu pingaartinneqarpoq. Kalaallit ilisimatusarnerit Kalaallit Nunaannit aallaaveqartut” imatut paasineqassaaq, ilisimatusarnikkut suliniutit pingaarnertigut kalaallinik ilisimatusartunik najukkaniittunik suliarineqarlutillu aqunneqartassasut, tassa ilisimatusartut Kalaallit Nunaanni najugaqartut.

Taamaattutaaq pingaartinneqarpoq ilisimatusarnej inuiaqatigiinnut iluaqutaassasoq. Tamatumani pineqarpoq ilisimatusarnermi inuiaqatigiit tungaasigut pisariaqartinneqartut unammilligassallu sammineqassasut, ilisimatusarnermilu angusarineqartut aqutugalugit inuiaqatigiinni pisariaqartinneqartut unammilligassallu taakku aqqiivigineqarnissaat naatsorsuutaalluni.

Imm. 2-mut

Susassa qarfiit inatsimmi anguniakkani ilanngunneqartussatut eqqarsaataasut tulleriarlugit sammineqarnissaat tulluurtutut isisineqarpoq, tak. imm. 1. Taamaammatt aalajangersakkani 1-imiit 7-imut susassa qarfiit inatsimmi samminiarneqartut tulleriisillugit allanneqarput.

Aalajangersagaq siunnersuummi § 7, imm. 1, nr. 3-mut atassuteqartutut isigineqassaaq, tassani Siunnersuisoqatigiit ilisimatusarnerup iluani suliassanik pisariaqartinneqartunik suliaqarnissamik inituumik piginnaatinneqarmata. Taamaattorli Siunnersuisoqatigiit suliassamik aalajangersimasumik tigusinerata naliliiffiginiarnerani tamatigoruinnaq nalilertariaqarpoq ilumut suliassaq inatsimmi pingaarnertigut anguniakkat iluaniinnersoq imaluunniit qanittumik attuumassuteqarnersoq, tak. § 1, imm. 1 aamma 2.

Imm. 2, normu 1-imiit 7-imut oqaatsip ilisimatusarnej-rup atorneqarnerani immikkut maluginiarneqassaaq oqaaseq sammisassanut tamanut ilisimatusarnerup iluani taaguutitut ataatsimut atorneqarmat, tassunga ilaallutik ilisimatusartunik pissarsiortarneq ilisimatusartunullu ilinniartitaaneq.

§ 1 imm. 2-mi normunut ataasiakkaanut uku oqaaseqaatigineqarput:

- 1) Siunnersuummi siunertat ilagaat ilisimatusarnerit annertussusaasa ilisimatusarnerillu pitsaassusaasa qaffassarnissaat. Tamassuma ilisimatutuut ilinniarnertit neqeroortigineqartut pitsaassusaannut sunnuteqarnissaa ilimagineqarpoq. Taaguut ilisimatusarnermut ilinniarneq simasinnerpaamik paasineqassaaq, assersuutugalugulu Ph.d-tut ilinniarnermi imaluunniit postdoc-itut ilinniarnermi, aammali ilinniartut bacheloritut, kandidatitut masteritullu qaffasissusilimmik ilinniartut.
- 2) Siunnersuisoqatigiit, pingaarnertigut siunnersuummi siunertamik piviusunngortitsisussat, sooruna ilisimatusarnermut tunngatillugu ataqatigiissarinermik tulleriinnilersuinermillu suliaqassapput. Siunnersuisoqatigiit aningaasaliinissamut piginnaatitaaffeqarnerisa kinguneraa aammalumi ilisimatusarnermi siamasissumik piginnaatitaaffeqarlutik. Pingaartuuvorli Siunnersuisoqatigiit sulinerminni ilisimatusarnej pillugu politikimi anguniakkanik siunnersuummi § 6, imm. 1, nr.

1-imi allaqqasunik malinninnissaat. Qulliunerusumik ilisimatusarneq pillugu politikimi anguniakkani ilisimatusarnernik ataqatigiissarinissamut tulleriinnilersuinissamullu nammineersinnaatitaassaaq.

- 3) Siunersuummi siunertaavoq Kalaallit Nunaanni nunat tamat akornanni ilisimatusarnermik suleqatigiinnerni peqataanissaa. Nunat tamat suleqatigiinnerat paasineqassaaq Kalaallit Nunaata avataani ilisimatusarneq pillugu siunnersuisoqatigiinnik, aningaasaliisartunik aallarnisaasullu kattuffiiniq suleqateqarneq. “Nunat tamat ilisimatusarneq pillugu suleqatigiinnerat”-nut assersuutit allat tassaapput Kalaallit Nunaata Issittoq pillugu Siunnersuisoqatigiinni aamma Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiiffianni peqataanera.
- 4) Naalagaaffeqatigiinnermi ilisimatusarneq pillugu suleqateqarneq erseqqissarneqarpoq, tassa tamanna immikkut immikkoortuummat, Siunnersuisoqatigiillu inissisimanerat sunniuteqarsinnaanerallu tassani immikkut annertunissaa ilimagineqarmat.
- 5) Pisortat namminersortullu suleqatigiinnerisa annertusinissaanni isumagineqarpoq Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat inuttut immikkut ilisimasaqarnertik, aaqqissuussaanerni peqataanertik attaveqarfeqarnertillu tunngavigalugu ilisimatusarnerit ilisimatusarfinnit ingerlanneqartut aamma ilisimatusarnerit ineriartortitsinernillu suliffeqarfinnit namminersortunit ingerlanneqartut atassuteqartinneqalernissaannik tunngaviliisinaapput piunasaqaateqarlutillu.
- 6) Aalajangersakkami allaaserineqarpoq nutaaliornermik aallarnisaanermillu siunnersuummi isiginniarnaq, taaamaalilluni ilisimatusarnerit Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut annertunerusumik iluaqutaasinnaaniassamta. Niuerneq tunngavigalugu ingerlatsineq imatut paasineqassaaq ilisimatusarnermi nutaaliornermilu suliniutit assersuutigalugu patentilersuinnermut, suliffeqarfinnik aallartitsinnermut kiisalu suliffissanik pilersitsinnermut tamatumalu kinguneranik isertitaqartarnermut piffissap ilaani tungaviliinissaat.
- 7) Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq Siunnersuisoqatigiit ilisimatusarnermi avammut annertunerusumik ingerlatitseqqiinissarnissamut peqataassasut. Tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq amerlasuunut tusagassiorfiit aqutugalugi, Siunnersuisoqatigiit nittartagaat aqutugalugu imaluunniit inuit internetimi attaveqarfigisartagaat aqutugalugit.

§ 2-mut

Aalajangersakkami inatsisip atuuffii killilerneqarput. Siunnersuut manna aqutugalugu sammisassat tamarmik ilisimatusarnermut attuumassuteqartut Namminersorlutik Oqartussani susassaqrifiit akimorlugit malittarisassaqaqtitaassapput. Tassani pineqanngillat inuussutissarsiutinik siuarsaanermut aningaasat ineriartortitsinnermut aningaasat allat ilisimatusarnermut aningaasaliissutiviunngitsut.

Taamaattorli susassaqrifiit inatsiseqarfioreersut imaluunniit siumoortumik inatsiseqartinneqareersut malittarisassaqt taarserneqassasut siunnersuummi siunertarineqanngilaq. Assersuutigalugu aatsitassarsiornerup iluani suliassat assigiinngitsut Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga

pingaarutillit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 7. december 2009-meersoq naapertorlugu suliassat qanoq malittarisassaqaqarnersut aallaavigalugu suliarissallugit periarfissaqassanngilaq. Killiliinermi imaanngilaq aatsitassalerinerup iluani sammisassat tamarmik mattunneqassasut. Taamaallaat sammisassat Aatsitassanut inatsit naapertorlugu kisimik inatsimmi matumani malittarisassaqaqartinneqassasut. Aatsitassarsiornermi aatsitassarsiormullu tunngasuni ilisimatusarneq Aatsitassanut inatsit naapertorlugu erseqqissumik malittarisassaqaqarsimanngippat ilisimatusarneq tapiiffigissallugu, paasititsiniutigissallugu, nukittorsassallugu ataqatigiissaassallugulu periarfissaqassaaq.

Pissutsit taakku aamma assersuutigalugu isumalluutininut uumassusilinnut atuupput, tamannalu Uumassusilinnit isumalluutit niuernerme ilisimatusarnermilu atorneri pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 20. november 2006-imeersumi malittarisassaqaqartinneqarpoq.

Aammattaaq peqqinnissaqaqarfimmi peqqissutsimik ilisimatusarnermut tapersiissutit pillugit maannakkut atuuttunik malittarisassaqaqarpoq. Malittarisassat taakku Peqqinnissakkut ilisimatusarnernut tapiissuteqaqartarnerit pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 39, 1. december 1993-imeersumi aalajangersarneqarput.

§ 3-mut

Aalajangersagaq Siunnersuisoqatigiit pilersinnissaannut tunngaviliivoq. Siunnersuisoqatigiit ingerlatsivittut ingerlasussaanerit erseqqissassallugu tulluurtutut isigineqarpoq, taamaalillutik Siunnersuisoqatigiit aalajangiineri pinngitsooratik Pisortat ingerlatsineranni suliart suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaannut nr. 8, 13. juni 1994-imeersumut aamma Pisortat ingerlatsineranni takunnissinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaannut nr. 9, 13. juni 1994-imeersumut ilaatinneqartassammata. Tamatumani Siunnersuisoqatigiit ingerlatsinikkut inatsisitigut inissisimanerisa ersarinnerunissaa qulakkeerneqarpoq. Aalajangersakkammi aamma Siunnersuisoqatigiit kikkunnulluunniit attuumassuteqaqannginera nassuiarneqarpoq. Tassani oqaatiginiarneqarpoq Siunnersuisoqatigiit sulinerminni kikkunnulluunniit attuumassuteqaqanngimmata. Taamatut kikkunnulluunniit attuumassuteqaqannginneq siunnersuummi imm. 2-mut atasutut isigineqassaaq, tassani ersippoq Siunnersuisoqatigiit Naalakkersuisunit ilitsersuunneqarnissamik piumaffigineqanngimmata. Siunnersuisoqatigiit taamaalillutik nammineq aningaasaateqarlutik pisussaaffeqarlutillu namminneertuunngillat, sulinerminni kikkunnulluunniit attuumassuteqarnatik.

Siunnersuisoqatigiit pilersinneqarneranni Siunnersuisoqatigiit suliassaattut pingaarnarpaatut isigineqartut aalajangersakkami takutinneqarput. Suliassat siunnersuummi § 1, § 6, nr. 9 kiisalu § 7, imm. 1, nr. 3-miittut aalajangersakkat eqqarsaatigalugit ingerlaavartumik annertusarneqassapput. Taamaammat ilimagineqarpoq Siunnersuisoqatigiit suliassatigut aningaasassai piffissap

ingerlanerani ilisimatusarnertigut siunnersuisarnermi ataatsimoortumik pisariaqartitaat taamaalerumaartut.

Siunnersuut manna aqputigalugu suliassat tamarmik Kalaallit Nunaanni Ilisimatuussutsikkut Misissuinernut Ataatsimiititaliarsuarmit isumagineqarsimasut angerlartinnissaat siunertaavoq, taakkulu pingaarnertigut ilisimatusarnikkut siunnersuisarnerit danskit ilisimatusarnikkut ministeriaqarfianit isumagineqarsimapput kalaallinit peqataaffigineqarlutik.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq siunnersuisarnermini allanillu ingerlatsinermini Naalakkersuisunit aqunneqartussaannngitsut. Aalajangersagaq § 5, imm. 1-imut atatillugu isigineqassaaq, taamaalilluni Siunnersuisoqatigiit sinaakkutaannik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaallutik, kisianni Siunnersuisoqatigiit ingerlatsinerannut Siunnersuisoqatigiillu siunnersuinerannut toqqaannartumik sunniuteqarsinnaanatik. Naalakkersuisut sulianik ataasiakkaanik Siunnersuisoqatigiinnut saqqummiisinnaanngillat, kisiannili taamaallaat siunnersuisoqatigiit ingerlatsiffii pillugit sinaakkutinik aalajangersaasinnaallutik, tassunga ilanngullugit aningaasatigut sinaakkutit. Aalajangersakkami qulakkeerseqassaaq Siunnersuisoqatigiit suliassaminnik ingerlatsineranni annertunerpaamik nammineersinnaassuseqarnissaat.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq aqputigalugu aalajangersarneqarpoq Siunnersuisoqatigiit susassaqarfitsigut tamatigut ilisimatusarnikkut piginnaatitaaffeqarnerat. Ilisimatusarnikkut susassaqarfiit tamarmik pineqarneranni ilisimatuussutsikkut susassaqarfiit pineqarput (soorlu inuiaqatigilerineq, humaniora aamma pinngortitalerineq, tassunga ilanngullugit immikkoortut taakkununga attuumassuteqartut, assersuutigalugu pædagogik aamma ilinniartitaanermik ilisimatusarneq), soorlutaaq susassaqarfiit allat ilisimatusarnermik imaqartut.

Siunnersuisoqatigiit ilisimatusarnikkut susassaqarfiit iluanni siamasissumik sammineqarnissaannut Siunnersuisoqatigiit sulisinnaanissaat siunertaavoq. Ilisimatusarnikkut susassaqarfiit ingerlaavartumik allanngorartarmata, ilisimatusarnikkullu susassaqarfiit Siunnersuisoqatigiit suliassai tullerriiarlugit tamakkerlugit allattussallugit ullutsinnut naleqquttuunaviangimmat susassaqarfiit tullerriiaarnagit taamatut oqarnissaq toqqaarneqarsimavoq. Ilisimatusarnikkut susassaqarfiit tamakkerlugit sullinneqarsinnaassapput Siunnersuisoqatigiit namminneerlutik sulineratigut imaluunniit susassaqarfitsigut Siunnersuisoqatigiit namminneerlutik piginnaatitsiviginnngisaasigut ataatsimiititalianik suligasuartussanik pilersitsinikkut.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarportaaq suliassanik inatsisit allat aqputigalugit malittarisassaqartinneqartunik Siunnersuisoqatigiit suliqaassanngimmata. Tamanna siunnersuummi tamarmi killiliunneqartunut naapertuuppoq. Tamanna takuuk § 2-mut nassuiaatini.

§ 4-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq inatsimmi anguniakkat naammassineqarnissaannut Siunnersuisoqatigiit pingaarnertut sulisussaasut.

Imm. 2-mut

Imm. 1-imi Siunnersuisoqatigiit inatsimmi anguniakkanik piviusunngortitsisussaanerisa saniatigut Naalackersuisunut ilisimatusarneq pillugu siunnersuisussaannermik Siunnersuisoqatigiit pisussaaffilerneqarput. Taamatut siunnersuinerup qanoq isumagineqarnissaanut malerugassanik tigussaasunik aalajangersaasoqanngilaq, tassami naatsorsuutigineqarmat pisussanut ataasiakkaanut isummertoqartarnissaa ajunnginnerpaatut isigineqarmat.

Aalajangersakkami siunertarineqanngilaq Naalackersuisut ulluinnarni imaluunniit suliani ingerlaavartuni Siunnersuisoqatigiit atortassagaat. Ilisimatusarnikkut susassaqaqfinnut tunngatillugu eqqarsaatersuutitut tunngavilersorneqartunut iliuseqarfigsasanulluunniit aalajangersaasoqarneranut atatillugu Naalackersuisut Siunnersuisoqatigiit siunnersuisartutut atortassagaat siunertaavoq. Taamaalillutik Siunnersuisoqatigiit ilisimatusarnerup tunngaatigut naalackersuinikkut piginnaasat aamma piginnaasat allaffissornikkut ilisimatusarnermut attuumassuteqartut Ilisimatusarnermut Naalackersuisoqarfimmiittut ilasinnaavaat, Siunnersuisoqatigiillu naalackersuisoqarfiup inatsisilerineranut imaluunniit apeqqutitut annertuunut inuiaqatigiinnut pingaaruteqartumik soqutiginaatilinnut atatillugu naalackersuisoqarfimmut qanimut attaveqartarnissaat naatsorsuutigisariaqassalluni. Ilisimatusarneq pillugu siunnersuisarnermik pisussaaffiliineq Siunnersuisoqatigiit apeqqutitut ilisimatusarnikkut naalackersuinermut tunngasunut tusarniaaffigineqarsinnaannerannut attuumassuteqarneranik isigineqassaaq, taakkulu siunnersuummi § 7, imm. 2-mi aalajangersarneqarput. Pingaarnertut assigiinngissutaasoq tassaavoq Naalackersuisut Siunnersuisoqatigiinnut akissuteqartoqarnissaanik piumasaqarsinnaammata siunnersuummi § 4, imm. 2-mi malittarisassat malillugit, akerlianillu Siunnersuisoqatigiit tusarniarneqarnissamik periarfissineqarsinnaallutik siunnersuummi § 7, imm. 2 malillugu.

§ 5-imut

Uani Siunnersuisoqatigiit Naalackersuisunut "sulinerminnut" akisussaassuseqarnerat nassuiarneqarpoq. Tassani oqaatiginarneqarpoq Siunnersuisoqatigiit pingaarnertigut sulinerminnut Naalackersuisunut akisussaassuseqarnerat. Naalackersuisut Siunnersuisoqatigiit sulinerannut malittarisassiortarnissaat imaluunniit Siunnersuisoqatigiinnut aalajangersimasunik nassuiaassisarnissaannik pisussaaffilersuinissaat imaluunniit ulluinnarni sulinerannut nalilersuisarnissaat siunertarineqanngilaq. Siunnersuummi Siunnersuisoqatigiinnilu anguniakkat naammassineqarnissaannut kiisalu aningaasaqarnikkullu killililiussat aalajangersakkami malittarisassiorneqarlutik siunertarineqartut Siunnersuisoqatigiit akisussaassuseqarfigaat.

Imm. 2-mut

Siunnersuisoqatigiit sulinertik pillugu Naalakkersuisunut paasisutissiisarnissaat qulakkeerniarlugu Siunnersuisoqatigiit ukiumoortumik nalunaarusiortarnissaat aalajangersarneqarpoq. Aammattaaq aalajangersarneqarpoq nalunaarusiaq taanna tamanut saqqummiunneqartassasoq, taamaaliornikkut kinaluunniit ilisimatusarnikkut sulianut soqutigisaqartoq Siunnersuisoqatigiit sulinerat pillugu paasisassarsiorsinnaaqullugu. Siunnersuisoqatigiit piumagunik Naalakkersuisut suleqatiginerisigut ukiumoortumik nalunaarusiap qanoq annertutiginissaanut qanorlu isikkoqarnissaanut aalajangiisinnaapput. Taamaattoq nalunaarusiaq ima naammatsigisumik suliarineqartariaqassaaq Siunnersuisoqatigiit sammisaannik eqqortumik takussutissiisillugu. Nalunaarusiap qanoq ilineratigut tunniunneqartarnissaanut ullumik aalajangiisoqanngilaq, tamanna Siunnersuisoqatigiit suleriaasiminnut aalajangersarsinnaammassuk. Taamaattoq naatsorsuutigisariaqarpoq ukiumoortumik nalunaarusiaq Siunnersuisoqatigiit suliaat ukioq ataaseq missiliorlugu akuttutigisumik saqqummertassasoq.

§ 6-imut

Aalajangersakkatigut anguniakkanut sinaakkutissat Siunnersuisoqatigiit sulinerminni naammassisassaata nassuiarneqarput. Siunnersuisoqatigiit pilersinnerisigut Siunnersuisoqatigiit suliassaata nr. 1-imiit 9-mut tulleriiarlugit tamakkiisumik nassuiarneqarput. Susasaqarfiiit qulingiluaasut Siunnersuisoqatigiit suliassaata ingerlaavartumik pingaarnersiortassallugit pissusissamisuussagalarpoq, kisiannili normut qulingiluaasut taakku aallaavimmikkut Siunnersuisoqatigiit ukiup ataatsip ingerlanerani suliarisussaassavaat. Taamaattoq Siunnersuisoqatigiit sulinerminni Naalakkersuisunut akisussaassuseqarmata susasaqarfiiit akimorlugit suliniutinik Siunnersuisoqatigiit namminneerlutik amerlanertigut pingaarnersiuisartussaassapput.

Siunnersuisoqatigiit sulianni tamani Siunnersuisoqatigiit suleriaasiisa aalajangiisarnerilu ammasuunissaat, kikkunnulluunniit attuumassuteqannginnissaat nunanilu tamalaani pitsaassutsinut qaffasinnerpaanut naapertuuttuunissaat pingaaruteqarpoq. Tamanna pingaartumik Siunnersuisoqatigiit aningaasaliisarnerannut atatillugu pingaaruteqarpoq.

Nunani allani ilisimatusarnermut siunnersuisoqatigiit ilaanneeriarlutik aningaasanik ilisimatusarnermut atugassanik nalilersuinermi pingaarnersiuinermilu nalilersuisussanik avataaneersunik atuisarput. Tamanna isumaqarpoq aningaasanik ilisimatusarnermut atugassanik qinnuteqaatit immikkut ilisimasalinnik avataaneersunik (nunanit allaneersut) nalilersorneqartarmata. Aningaasalersuinnikkut atugarisat periarfissap taassuma atornissaanut Siunnersuisoqatigiinnut killeqartitsinissaat naatsorsuutigisariaqarpoq.

§ 6, imm. 1-imi normunut ataasiakkaanut oqaaseqaatit:

- 1) Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Naalackersuisut ilisimatusarneq pillugu politikkit siunertanik najoqqutassanillu qulliunerusumik aalajangersaasartut, aammalu siunertat najoqqutassiallu taakku Siunnersuisoqatigiit piviusunngortissagaat.
- 2) Nr. 1 naapertorlugu siunertanik najoqqutassianillu Siunnersuisoqatigiit piviusunngortitsisussaananerit peqatigalugu, Siunnersuisoqatigiit ilisimatusarneq pillugu Naalackersuisunut aamma siunnersuisassapput. Naalackersuisulli nalilersussavaat qulliunerusumik isumaliutersuutitut taakkununga Naalackersuisut qanoq annertutigisumik kissaateqarnerlutik.
- 3) Aalajangersakkami qulakkeerneqarpoq Siunnersuisoqatigiit nunami namminermut nunanullu tamanut isiginnillutik sulissasut. Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq nunami namminermi nunanilu tamani ilisimalikkanik nutaanerpaanik kiisalu misilittakkanik nutaanerpaanik iliuuserineqaleriartortunillu paasiniaasassasut. Oqaassertaliinermi “tassunga ilanngullugit inuit ilisimasatoqaat” siunertaavoq inuit ilisimasatoqaat ilisimatusarnermut attuumassuteqartut ataatsimut isigalugu akuerineqassasut. Inuit ilisimasatoqaat tassaasinnaapput kinguaariinniit kinguaariinnut ilisimasat kingornussat, nammineq paasisat, misilitakkat piginnaasallu, kiisalu siunissaq pillugu ilisimasat avatangiisinik ataatsimut isiginnilluni paasisitsisut, pissutsit qanoq sunniuteqarnerisut, pisunullu suut pissutaanersut. Inuit ilisimasatoqaannik ilisimasallit assersuutigalugu ilisimasat amigaataannik paasiniaanermut kiisalu siunissaq pillugu suliniuteqarfiit ilisimatusarnermut tunngassuteqartut periusissiornermi soqutiginarlutik paasiarnissaannut tapersiisinnaapput.
- 4) Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Siunnersuisoqatigiit suliassaat tassaasoq ilisimatusarnermut aningaasanik agguassinerlutik tunngatillugu qinnuteqaatinik tiguneqartunik tulleriinnilersuinissaq. Ilisimatusarnissamut pilersaarutit qinnuteqarnermi tunngaviusut tulleriinnilersuinerlutik apeqqutaassasut, tassa tulleriinnilersuinerit ilisimatusarnermut pilersaarutini qinnuteqarnermi piomasaaqatitut avammut saqqummiunneqartunut tunngassammata, tak. § 6, imm. 1, nr. 6. “Sumulluunniit atorqeersinnaasunik” ilisimatusarnermut aningaasanik agguassinerlutik suliniutip ilisimatusarnermi pitsaassusia isiginiarneqarajussaaq, taavalu “periusissiornermi” ilisimatusarnermut aningaasani periusissiat Naalackersuisut tapersiisallugit kissaatigisaat isiginiarneqassallutik.
- 5) Siunertaavoq Namminersorlutik Oqartussat ilisimatusarnermut aningaasaataat, aningaasanut taakkununga immikkut killilersuisoqanngippat, kattunneqassasut. Tamassumunnga pissutaavoq ilisimatusarnermi pilersaarutit annikinnerusunit siamasinerusunillu ilisimatusarnermi pilersaarutit ikittut, annertunerisut isiginninniarfiusullu ilimagineqarnerit ilisimatusarnermi inuiaqatigiinnullu annertunerisumik sunniuteqartussaasut iluaqutaallutik.
- 6) Piomasaaqatit avammut saqqummiunneqartut tunngavigalugit ammasumik unammilleqatigiinneq isumaqarpoq qinnuteqaatinik aningaasaliissutinillu suliaqarnermi avammut samminerisumik sulisoqassasoq kiisalu aningaasanik qinnuteqarnerit ilisimatuut allat unammilleqatigalugit pisassasut. Aalajangersakkami marluk qulakkeerneqarput: Siullermik ilisimatusarnermut aningaasat aningaasaliissutigineqartut suliniutinut qaffasinnerpaamik pitsaassusilinnut atorqeersasut (suliniut pitsaanerpaaq unammilleqatigiinnermi ajugaassaaq). Aappasaanik,

ilisimatusarnermi aningaasaliissutit pisortat tunngaviusumik aningaasaliissutiginnngisaat pillugit qinnuteqaatinik aningaasaliissutinillu suliaqarnermut tunngatillugu annertuumik paasineqarsinnaassasut.

- 7) Aalajangersagaq siunnersuummi § 1, imm. 2, nr. 7-imik ingerlatitseqqiineruvoq, tassani Siunnersuisoqatigiit suliassat aalajangersimasut takuneqarsinnaallutik.
- 8) Aalajangersakkami Siunnersuisoqatigiit peqquneqarput Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnerit, ilisimatuunik ilinniartitsinerit ilisimatusartullu malinnaaviginissaannik nalilersuiffigisarnissaannillu isumaginnissasut. Siunertaanngilaq Siunnersuisoqatigit nalilersuisarnerit taakku namminneq sularissagaat, tassa Siunnersuisoqatigiit ingerlatsisunut attuumavallaarsinnaammata, tassa Siunnersuisoqatigiit namminneq Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi suliniutit, ilisimatuunik ilinniartitsinerit ilisimatusarfiillu pilersikkiartortussaammagtit, nalilersuinerilli allanit ingerlanneqarnissaat Siunnersuisoqatigiit isumagissavaat.
- 9) Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Siunnersuisoqatigiit suliassani ilisimatusarnermut tunngasunik Naalakkersuisunit suliakkerneqartassasut. Suliassat annikinnerpaaffissaat annertunerpaaffissaallu aalajangersarneqarnikuunngillat, tassa taakku Naalakkersuisut Siunnersuisoqatigiillu oqaloqatigiinnerisigut aalajangersarneqartariaqarmata. Siunertaavorli Siunnersuisoqatigiit suliassaa ataatsimut isigalugit ilaasortat nunani tamani ilisimatusartutut aallarnisaasutullu inissisimanerannut piffissarlu tamaat sulinerannut ajoqutaassanngitsut.

§ 7-imut

Siunnersuisoqatigiit namminneq imaluunniit qinnuigineqarnermikkut suliassanik § 6-imi ilanngunneqanngitsunik suliaqarsinnaanerit aalajangersagaq aqutugalugu ammaanarpoq. Siunnersuisoqatigiit suliassaannik suliaqarnissap saniatigut Siunnersuisoqatigiit aalajangersimasunik suliaqarasukkunik Siunnersuisoqatigiit tamanna namminneq aalajangissavaat. Nr. 1 aamma 2-mittaaq Siunnersuisoqatigiit Naalakkersuisunit attaveqartarnerit immikkut isiginiarneqarpoq. Siunnersuisoqatigiinnut kikkut suliakkiisinnaanerit nassuiarneqanngimmat immikkut malugeqquneqarpoq. Tamatumunnga pissutaavoq Siunnersuisoqatigiinnut qinnuiginninnerit tunngaviisigut inummit kimilluunniit, oqartussaasunit imaluunniit immikkoortortap inatsisinik suliaqartup saqqummiussinnaammagit. Taamaattoq Siunnersuisoqatigiit kisimiillutik aalajangertussaavaat suliassamik suliaqarnissamik kissaateqarnerlutik.

Nr. 3 aqutugalugu ilisimatusarnerup iluani suliassanik Siunnersuisoqatigiit pisariaqartutut isigisaannik suliaqarnissamik Siunnersuisoqatigiit periarfissinneqarput. Siunnersuisoqatigiit sapinngisamik kiffaanngissuseqarlutik sulianik attuumassuteqartunik suliaqarsinnaanerit anguniarlugu aalajangersagaq sularineqarpoq, tassanilu ilimagisariaqarpoq ilisimatusarnikkut susassaqarfiit ingerlaavartumik allanngoriartussanngitsut Siunnersuisoqatigiit suliassanut nutaanut imaluunniit tassuuna periarfissanut iliuseqarsinnaaqqullugit. Taamaalilluni aalajangersagaq

aqutigalugu Siunnersuisoqatigiit iliuseqarsinnaanerat eqaannerusumik ingerlanneqarsinnaanissaa qulakkeerneqarpoq, Siunnersuisoqatigiillu allanik iliuseqarsinnaanissaat siunertaralugu inatsisunik ingerlaavartumik allanngortitsisarnermik pisariaqartitsineq annikillisinneqassalluni.

Imm. 2-mut

Siunnersuisoqatigiit apeqqutitut ilisimatusarnikkut politikikkut tunngassuteqartunut tamanut tusarniaaffigineqarsinnaanerat aalajangersagaq aqutigalugu nassuiarneqarpoq. Siunnersuutitut tusarniaasarnert qanoq isillugit ingerlattarnissaannut inatsisitigut nalinginnaasunik malittarisassaqaqngimmat aalajangersagaq ilanngunneqarpoq, Siunnersuisoqatigiillu nuna tamakkerlugu aqutsiveqarfittut sumulluunniit attuumassuteqaqngitsutut ilisimatusarnerup tungaatigut pingaaruteqarlutik tusarniaaffigineqartarnissaasa uppersarnerqarnissaa siunertaalluni. Tassuuna takutinniarneqarpoq Siunnersuisoqatigiit nuna tamakkerlugu aqutsiveqarfittut sumulluunniit attuumassuteqaqngittutut kiisalu nunatsinni siunnersuisoqatigiittut kisimiillutik ilisimatusarnerup tungaatigut ataatsimoortumik ilisimasaqarnerpaasussaanut.

§ 8-mut

Siunnersuisoqatigiit ilaasortai arfineq-pingasuumissaat aalajangerneqarpoq, taakkunannga ilaasortaq ataaseq siulittaasuulluni ilaasortarluni ataaseq siulittaasumut tullersortaalluni. Ilaasortat arfineq-pingasuumissaat 14. december 2012-imi allami ataatsimiittoqarnerani aalajangerneqarpoq, tassanilu inerniliinerit ilagaat ilaasortat ikinnerpaamik arfineq-pingasuumissaat nunat tamalaani ilisimatuut pitsaassutsimikkut siuttunik sulisunillu ilisimatusarnikkut siamasissumik inuttaqartinnerat akuerineqassappat, peqataanillu aallarnisaasut nutaaliortullu Siunnersuisoqatigiinni sinniisqaqngittut.

Imm. 2-mut

Siunnersuisoqatigiinnut toqqaanerit Naalakkersuisut isumagissavaat. Siunnersuisoqatigiit ilaasortat "inuttut pisinnaasaat malillugit" toqqaanerannik oqarnermi pineqarpoq ilaasortat ataasiakkaat sulinerikkut piginnaasaat misilittagaallu ataatsimoortumik nalilersornerisigut toqqaarneqartussaammata. Taamaalillutik siunnersuisoqatigiinni ilaasortat inuttut suliatigullu piginnaasaat misilittagaallu tunngavigalugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaapput, suliffeqarfillu suliffigisaat imaluunniit attuumassuteqarfiat tunngaviginagit. Siunnersuisoqatigiit pisarneq malillugu Siunnersuisoqatigiinni siulittaasup tullianik toqqaanissamik piginnaatinneqarput.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkatigut siamasissumik nassuiarneqarpoq ilisimatusarnerup iluani suliffeqarfiit, qitiusumik sammisassaqaqngittut allallu ilisimatusarnermik suliaqartut Nunatsinneersut inassuteqarnissamik piginnaatinneqarnerat. Aammattaaq aallarnisaanermik nutaaliornermillu suliallit inassuteqarnissamik piginnaatinneqarput. Taamatut suliallini assersuutigalugu pineqarput

nutaaliorfiit, aningaasaliisut, inuussutissarsiutinut siunnersuisoqatigiit, inuit ataasiakkaat ilisimatuullu aallarnisaanermik misilittagaqartut. Ilisimatusarnikkut susassaqaarfiit nutaat pilersussat pinerullugit tulluurtutut isigineqarsimavoq aalajangersagaq siamasissumik oqaasertalissallugu, taamaaliornikkut ilisimatusarnikkut susassaqaarfiit nutaat imaluunniit suliffeqaarfiit ilisimatusarnermik suliaqartut Siunnersuisoqatigiinnut piukkunnartunik inassuteqarnissamik pisinnaaqullugit.

Aalajangersakkap uniffiup tulliusup aallartinnerani aalajangersarneqarpoq Naalackersuisut piukkunnartunik kikkut inassuteqarsinnaasut aalajangissagaat kiisalu suliffeqaarfiit suliniaqatigiiffiillu sorliit piukkunnartunik inassuteqarsinnaasut pillugit tamanut saqqummiussisoqartassasoq. Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq taamatut tamanut saqqummiussisussaannermi tunngavigineqartumi suliniaqatigiiffiit inassuteqarsinnaatitaasut kikkunerinik tamanut saqqummiussisoqartassasoq. Tamanut saqqummiussaqaarneq Siunnersuisoqatigiit nittartagaanni pisassagunarpoq. Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiata kikkut inassuteqarsimanersut aamma tamanut saqqummiussinnaavaat allattoqarfiup tulluurtutut isumaqarfignisaani. Taamaattoq allattorsimaffik Siunnersuisoqatigiit nittartagaanni nutarterneqartarlunilu tamanit takuneqarsinnaasassaaq.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami imm. 3-mi pingartinneqarpoq kalaallit ilisimatusarnikkut suliffeqaarfiutaat, ilisimatusarnikkut qitiusumik sammisaqaarfiit, ilisimatusarnikkut suliaqartut kiisalu kalaallit aallarnisaanermik nutaaliornermillu suliaqartut piukkunnartunik inassuteqarsinnaanerat. Taamaattoq tamanna isumaqanngilaq kalaallit piukkunnaatillit inassutigineqarsinnaasasut. Immikkoortortaq inassuteqartussaq piukkunneqartumik kinaagaluarnersumilluunniit immikkoortortap Siunnersuisoqatigiit suliassaannik piukkunnarnerpaasorisaanik toqqaasinnaavoq - sumiuunera apeqqutaatinnagu. Tamanna imm. 4-mi erseqqinnerpaamik oqaatigineqarpoq.

Imm. 5-imut

Siunnersuisoqatigiit ilaasortaata ataatsimoorlutik annertunerpaamik ilisimatusarnerup iluani misilittagaqarnissaat Nunatsinnilu pissutsinik ilisimasaqarnissaat kissaataavoq. Tamanna Siunnersuisoqatigiit suliaasa naammassineqarnissaannut Siunnersuisoqatigiillu tatiginnissusaannut qitiuvoq. Ilaasortat nunani tamalaani pitsaassutsikkut ilisimatuutut akuerisaanersut nalilersorneranni ilisimatusarnermut tunngasunik assersuutigalugu nunani tamalaani qassinik saqqummersitsisoqarsimanersoq nalilersussallugu pissusissamisussaaq kiisalu ilisimatusarnermut pilersaarutit aallartinneqareersut siusinnerusukkulluunniit aallartinneqartut nunat tamalaanut tunngassuteqartut nalilersorneqarlutik. Ilaasortat qanoq Nunatsinni pissutsinut ilisimasaqartiginerisa nalilersorneranni Nunatsinni najugaqartuuneq, Nunatsinni suliffeqarfinnik imaluunniit ingerlatsivinnik suleqateqarneq kiisalu Nunatsinni atorfeqarnermut attuumassuteqartut naliliinermi ilanngunneqassapput.

§ 9-mut

Aalajangersakkatigut Siunnersuisoqatigiit katitigaaneranni ilisimasaqarfiit Nunatsinni ilisimaneqartut suliarineqarnissaat qulakkeerneqarpoq.

Imm. 2-mut

Susassaqarfiit tallimaasut tullerriaarneranni susassaqarfiit siunnersuutip saqqummiunnerani pineqartut Nunatsinni ilisimatusarnikkut susassaqarfiit ilisaritinneqartut pineqarput. Susassaqarfiit qulequtanngorlugit taaneqarput, tamannalu isumaqarpoq susassaqarfiit ataasiakkaarlutik sapinngisamik siammasissamik paasineqassasut. Susassaqarfiit imm. 2-mi taaneqartut arlaannut ilisimatusarnermut susassaqarfiit tallimat nutaat ikkutissalugit periarfissaqassagunarpoq. Taakku tallimat susassaqarfiit akornanni imminnut tapitartuuttunik, soorlu pædagogik ilisimatusarnerlu. Taamaattut susassaqarfiit tallimanit taaneqartunik attuussaaffigineqarsinnaapput. Suliassaqarfimmiit ilaasortat Siunnersuisoqatigiinnut inassutigineqaraluarpataluunniit ilaasortat inuttut pisinnaasaat malillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaaginnassapput, tak. § 8, imm. 2, uniffik siulleq. Ilinniartitaaneq sorleq, sumut atasuuneq ilisimasanulluunniit assigiinngitsunut sorlernut atasuuneq atorlugit susassaqarfinnut ataasiakkaanut aallartitaqartoqassanersoq suli iluamik isummerfigineqanngilaq, taamaallaalli susassaqarfiup aallartitaqartussaanera.

§ 10-mut

Aalajangersakkatigut suliniaqatigiiffiit attuumassuteqartut Siunnersuisoqatigiinnut piukkunnartunik Siunnersuisoqatigiit inassuteqarnissaanerannik Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiat qulakkeerininnissamik pisinnaatinneqarpoq. Piukkunneqartunik toqqaanissamut piginnaatitaaffiup Naalackersuisuniiginnarnera pissutigalugu suliniaqatigiiffiit piomagunik isumaqatigiillutik Siunnersuisoqatigiinnut piukkunneqartunik aalajangersimasunik toqqaasinnaanerat aalajangersakkatigut itigartinneqanngilaq.

Ammasumik paasinartumillu innersuussisarnissamik kissaateqarneq isiginiarlugu erseqqissarneqarpoq suliariaaseq avammut saqqummiunneqassasoq.

Imm. 2-mut

Ammanerusumik periuseqarnissaq qulakkeerniarlugu Siunnersuisoqatigiinnut piukkunneqartut Siunnersuisoqatigiinni ilaasortatut sulilernissamut toqqarneqarsinnaanertik eqqarsaatigalugu soqutigisanut akerleriissutaasinnaasunut paasissutissanik Siunnersuisoqatigiinnut nalunaaruteqassapput. Tamatumani piukkunneqartut mianersornissaq pillugu tunngavimmik maluginiagaqartariaqarput, taamaaliornikkut soqutigisanut akerleriissutaasinnaasut takuneqarsinnaassammata, akerleriissutaasoq suunngitsutut piukkunneqartumit isigineqaraluarpalluunniit.

§ 11-mut

Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ukiuni pingasuni atasussaanerat aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Ukiuni pingasuni atasussaanerup siunnersuutigineqarnerani Siunnersuisoqatigiit sulineranni atajuarsinnaanerup Siunnersuisoqatigiinnullu ilaasortanik nutaanik ingerlaavartumik toqqaasinnaanerup oqimaaqatigiinnissaat qulakkeerneqassaaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkatigut Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat toqqaqqinneqarsinnaanerat qulakkeerneqarpoq. Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat toqqaqqinnissaannut periarfissaqartitsineq killiliiffigissallugu aalajangersagaqanngilaq. Taamaalillutik Naalakkersuisut nalilersussavaat ilumut ilaasortap ilaasortaanissaa naappat ilaasortaq toqqaqqinneqassanersoq. Toqqaqqinneq periuseq siunnersuummi § 10-mi malittarisassat malillugit aalajangersarneqartoq malillugu pissaaq. Tamatumani Siunnersuisoqatigiinnut piukkunneqartut sapinngisamik siamasissumit pisuunissaat qulakkeerneqassaaq. Aalajangersagaq manna atorlugu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat Siunnersuisoqatigiinni issiaannarnissaat ammaanarpoq, tamanna Naalakkersuisut tulluernerpaatut isigippassuk.

Imm. 3-mut

Ilaasortaq arlaannik pissuteqarluni Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaajunnaarusuppat imaluunniit siunnersuummi § 12, imm. 2-mi pisinnaatitsineq atorlugu ilaasortaq Naalakkersuisunit ilaasortaajunnaarsinneqarpat qanoq iliortoqassanersoq aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Ilaasortaq nammineq ilaasortaajunnaarniarpat Naalakkersuisut ilaasortamik nutaamik toqqaassapput. Toqqaqqinnerup qulakkeerlugu piaartumik pisinnaaqqullugu siunnersuutigineqarpoq toqqaaneq Siunnersuisoqatigiinnut inassutigineqartut kingulliit aallaavigalugit pisassasoq. Ilaasortaq nutaaq piffissap sinneranut toqqarneqassaaq, taamaaliornikkut ilaasortap Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaanera ilaasortat allat assigalugit piffissami ataatsimi nalilersorneqassalluni.

§ 12-imut

Siunnersuisoqatigiinni ilaasortamik Naalakkersuisut ilaasortaajunnaartitsinnissaat aalajangersakkakut periarfissinneqarpoq, ilaasortap pisinnaatitaaffini unioqqu Tippagit, imaluunniit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaanissamut naleqqutinnginnera paasineqarpat.

Ilaasortaasup sutigut naleqqutinnginneranut suut tunngaviussanersut aalajangersakkami aalajangersaasoqanngilaq, tassa tunngavissaqarluartumik nalilersuineq pineqarmat, imatut paasillugu nalilersuinermi inuup ilaasortaanermut naleqqutinnginneranik nalinginnaasumik tusaamaneqarneranik qaqugukkulluunniit isumaqarneq aallaaviussammat. Tassunga atatillugu pisup

suunera kinguneranik saneqqutsinissat tunngavigalugit, Kalaallit Nunaanni Inatsiartunut qinersisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni, Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni aamma Inatsisartut suleriaasianni qinigaasinnaanarup annaaneqarnernik nalilersuinermi pingaartinneqartut aallaaviusinnaapput. Pissutsit taakku saniatigut pissutsit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortap suliamik ingerlatsinermi suliaqarneranut tunngatillugu immikkut pingaaruteqartut misissussallugit pissusissamisuusaaq, tassunga ilanngullugu assersuutigalugu ilaasortaq ilisimatusarnermi eqqunngitsuliorsimappat.

Ilaasortat naleqquttuuneranni tunngatillugu ilimagineqarpoq ingerlatsisut innersuussisut inatsisilerinermi annertunerusumik pisussaaffeqaratik ilaasortassatut toqqagassanik innersuussinermut atatillugu innersuunneqartup Siunnersuisoqatigiinni ilaasortassatut naleqquttuuneranik nalilersuinermit atatillugu naleqquttuunermik nalilersuisassasut. Taamaammat ilaasortanik toqqaanermut atatillugu naleqquttuunermik nalilersinermi suleriaasissaq aalajangersarneqarnikuunngilaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq imm. 1-imut attuumassuteqarpoq, Siunnersuisoqatigiillu pisussaaffiit sulinerannullu Naalakkersuisut Siunnersuisoqatigiillu akornanni isumaqatigiinngittoqarneranik uppersaanissaq periarfissinneqarluni. Isumaqatigiinngittoqarnerup uppersarnissaa toqqissimasumik pinissaa pisariaqarpoq, soorlu tamanna Siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerinut allattuiffianni taaneqartoq.

Isumaqatigiinngissutaasup uppersarnerani siunnertarineqarpoq isumaqatigiinngissutaasinnaasuni susoqarsimanerata qulakkeernissaa, taamaaliornikkut tamakku Naalakkersuisut Siunnersuisoqatigiit suleqatigalugit malinnaaffigineqassammata paasiniarneqarlutillu. Siunnersuisoqatigiit Naalakkersuisullu susasaqarfinnut, sulianut aalajangiinernullu akerleriissutaasunut siumoortumik atuutilersussanut uppersaasinnaanerat aalajangersakkatigut qulakkeerneqarpoq.

§ 13-imut

Inatsisartunut ilaasortaangitsut Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit ataatsimiititaliani, aalajangiisartuni sinniisoqarfinnilu aningaasarsiaqarlutik suliaqartut aningaasarsiaqartitaanerat pillugu inatsisinut atuuttunut aalajangersagaq innersuussivoq. Aalajangersakkami innersuussutigineqartumi siunnersuisoqatigiit immikkut taaneqanngillat, aalajangersakkamulli nassuiaatini siunnersuisoqatigiit aalajangersakkami taaneqarnerat takuneqarsinnaalluni. Siunnersuisoqatigiit siulittaasuannut aningaasarsiaqartitsisoqassappat malittarisassat malillugit tamanna Naalakkersuisunit aalajangersarneqassaaq. Kalaallit Nunaanni Ilisimatuussutsikkut Misissuineranut Ataatsimiititaliarsuup siusinnerusukkut siulittaasua 50.000 kr.-nit (2013-imi aningaasarsiarineqartut malillugit) missaannik aningaasarsiaqarpoq.

§ 14-imut

Aalajangersakkatigut Siunnersuisoqatigiit aningaasalersorneqarnerat aalajangersarneqarpoq. Nunatta Karsia Siunnersuisoqatigiit sulinerannut aningaasalersuisuuvoq. Siunnersuisoqatigiit periarfissaqarlutik ingerlatseqatigiiffimmik namminersortitanik ingerlatsissappata tamanna tulluurtutut isigineqanngilaq, tamatumani Siunnersuisoqatigiit sulinerannut suliassaannullu soqutigisaqarnikkut akerleriinnermik pilersitsisoqarsinnaammat

Imm. 2-mut

Siunnersuisoqatigiinnut aningaasaliissutit aningaasanut inatsimmi ingerlaavartumik aningaasaliissutit aalajangersarneqarput, taakkulu annertussusaat aningaasanut inatsit pillugu ukiumoortumik isumaqatiginninniarnerni isummerfigineqartarput.

§ 15-imut

Aningaasanut inatsisissap ukiumoortumik suliarineqarneranut atugassamik Siunnersuisoqatigiit ukiumoortumik aningaasanut inatsiseqarfiusussamut tullermut Siunnersuisoqatigiit missingersuutaannut siunnersuummik tunniussaqaqtassapput. Siunnersuisoqatigiit peqataanik ukiormi tassani nunatta karsia qanoq annertutigisumik tapiissuteqassanersoq siunnersuuteqarfigissavaat. Kisitsisit marluusut taakku naapertuunnissaat ilimanarpoq. Suliassanut kisitsisinut Siunnersuisoqatigiit siunnersuutaat susassaqaqfinnut pingaarnernut agguataarneqarsimasoq Naalakkersuisunit takuneqarsinnaanngorlugu missingersuutinut siunnersuut ilusilersorneqassaaq. Tapiissuteqarnissamut missingersuutit siunnersuullu Naalakkersuisunit saqqummiunneqassapput, ukiumi tulluuttumi aningaasanut inatsisissap akuersissutigineqarnerani piffissaagallartillugu takuneqarsinnaaniassammata. Aningaasanut inatsit nalinginnaasumik ukiakkut ataatsimiinnermi akuersissutigineqartarpoq. Tapiissuteqarnissamut missingersuutinut siunnersuummullu periuserineqartoq piffissaliussarlu Naalakkersuisunit aalajangersarneqarpoq.

§ 16-imut

Namminersorlutik Oqartussani immikkoortut allat assigalugit Siunnersuisoqatigiit ukioq aningaasanut inatsiseqarfiusoq malissagaat aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Taamatuttaaq naatsorsuusiortarnermi periuserineqartoq taanna Siunnersuisoqatigiit malissavaat.

Imm. 2-mut

Siunnersuisoqatigiit naatsorsuutaat Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kukkunersiuisoqarfiannit kukkunersiorneqartarnissaat aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Naatsorsuutit taamaalillutik Namminersorlutik Oqartussani immikkoortut allat assigalugit assinganik misissorneqartussaapput.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq Naalackersuisut Siunnersuisoqatigiit naatsorsuutaasa akuerineqarnissaannut piginnaatinneqarmata kiisalu Siunnersuisoqatigiit naatsorsuutaat piffissaliussaq Naalackersuisunit aalajangerneqartoq nallertinnagu tunniunneqassasut. Piffissaliussap taassuma Namminersorlutik Oqartussat immikkoortuinut tamanut piffissaliunneqartoq malissagunarpaa. Naatsorsuutunik tunniussinissamut piffissaliussaq inatsisissatut siunnersuutip saqqummiunnerani tassaavoq ukiut tamaasa qaammatip marsip naalerneru.

Imm. 4-mut

Naatsorsuuit akuerineqareerpata taakkuninnga Siunnersuisoqatigiit tamanut saqqummiussisarnissaat aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Periutsimik sorlermik atuinissartik Siunnersuisoqatigiit namminnerlutik toqqarsinnaammassuk tamanut saqqummiussap qanoq isikkoqarnissaanut piumasaqartoqanngilaq. Taamaattoq Siunnersuisoqatigiit qanoq tamanut saqqummiussissanerlutik toqqaasariaqassapput, taamaaliornikkut sapinngisamik innuttaasut, suliffeqarfiit, ilisimatusarnermik suliallit ingerlatsiviillu amerlanerpaat Siunnersuisoqatigiit sulinerannik soqutiginnittut imaaliiallaannaq Siunnersuisoqatigiit naatsorsuutaat pillugit paasisaqarsinnaaqqullugit. Periuseq sorlerluunniit toqqarneqaraluarpat tamanut saqqummiussineq minnerpaamik Siunnersuisoqatigiit nittartagaatigut qarasaasiakkut pisarnissaa pisariaqarpoq.

§ 17-imut

Aalajangersakkatigut Siunnersuisoqatigiit ikinnerpaamik qasseriarlutik ataatsimiittarnissaat aalajangersarneqarpoq. Ukiumut ikinnerpaamik marloriarlutik ataatsimiittarnissaat aallaaviuvoq. Siunnersuisoqatigiittaaq ataatsimiittarnitik suunissaat qassiunissaallu kiisalu ukiup qanoq ilinerani sumilu pisassanersut aalajangersassavaat. Siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerinut kikkut tarmarmik iseqqusaanngillat, Siunnersuisoqatigiilli ataatsimiinneranni imaqarniliat oqaluuserisassallu nalinginnaasumik kikkunnit tamanit takuneqarsinnaassallutik.

Imm. 2-mut

Siunnersuisoqatigiit aalajangersinnaavaat imaqarniliukkat oqaluuserisassallu tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit isertussaassanersut. Aalajangersakkap ilanngunneqarneranut pingaarnertigut pissutaavoq qinnuteqartut tapiiffigineqarnissamik itigartinneqartut kinaassutsimikkut pisinnaatitaaffiisa illersorneqarnissaat. Qinnuteqartut taakku qinnuteqaatip isertuunneqarnissaannik soqutigisaqarsinnaapput kingusinnerusukkat ilisimatusarnikkut pilersaarutitik niuernerpalaartumik ingerlatissallugit periarfissaqarnissaat ilannguttariaqarmat imaluunniit aningaasanik ilisimatusarnermut atugassanik allamut qinnuteqarsinnaanerit eqqarsaatigalugu.

Allatut assersuutissaq tassaavoq oqaluuserisassanik imaqarniliamut ilanngunneqartussaannngitsunik suliaqarnissaq, taakkuna suliat inuit pillugit paasissutissat mianernartunik imaqarlutik.

Tamanut saqqummiussisarnermi tunngavigineqartut eqqarsaatigalugit Siunnersuisoqatigiit imaqarniliukkanik oqaluuserisassanilluunniit isertuussassatut nalilerneqartunik peqartillugu Siunnersuisoqatigiit killeqartumik paasissutissiisarnissaat pisariaqassaaq. Siunnersuisoqatigiit ullormulluunniit oqaluuserisassanik isertuussinissamik aalajangiinissaannut pisortat inuinaalluunniit soqutisaannik annertuumik mianerinnisaq tunngaviusaaq. Imaqarniliat ullormulluunniit oqaluuserisassat avammut saqqummiuneqarsinnaappata Siunnersuisoqatigiit tamanna toqqassavaat, taamaalilluni ersittuusineri mianerisassat qulaaniittut apeqqutaatinneqassallutik.

§ 18-imut

Aalajangersakkatigut Siunnersuisoqatigiit suleriaasissartik naammineq aalajangersassavaat, taannali Naalackersuisunit akuerineqassaaq. Siunnersuisoqatigiit suleriaasissaannik Naalackersuisut akuersiniangippata tamanna tunngavilersorluartariaqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkatigut susassaqrarfiit sorliit suleriaasissami malittarisassaqaartinneqassanersut aalajangersarneqarpoq. Suleriaasissap qanoq annertutigineranut susassaqrarfiillu suut tassuunakkut pineqarnerannut, susassaqrarfiit aalajangersagaq manna malillugu ilanngunneqartussat saniatigut, Siunnersuisoqatigiit namminneerlutik aalajangersaassapput. Taamaattoq immikkut pingaaruteqarpoq pikkorissuseq illersorneqarsinnaasumik inissinneqassasoq. Siunnersuisoqatigiit uppernassusiinut ataqqinassusaannullu pingaaruteqarluinnarpoq pikkorissutsimut nunani tamalaani qaffasissutsimut atorneqartunik peqarnissaat. Siunnersuisoqatigiit pikkorissutsimut malittarisassaat assersuutigalugu Norgemi, Islandimi, Savalimmiuni Danmarkimilu ilisimatusarnermut siunnersuisoqatigiinni pitsaassutsikkut qaffasissuunissaat malittarisassatigullu qaffasissuunissaat pisariaqassaaq. Ilangullugu malugeqquneqarpoq ilisimatusarnermut siunnersuisarnerup ilisimatusarnermullu aningaasaliissutaasut iluini pikkorissutsimut malittarisassat amerlanertigut killeqarnerusinnaammata nalinginnaasumik pisortat ingerlatsineranni pikkorissutsimut inatsisitigut malittarisassanut naleqqiullugu, taamaammallu aalajangersakkami annertuumik sammiveqartumik taakku saneqqunneqarsinnaanerit aamma periarfissinneqarpoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkatigut suleriaatsip ulluinnarni aqutsisunut taakkualu pisussaaffiitut malittarisassaqaarnissaa periarfissinneqarpoq. Aalajangersagaq suleriaatsimi Siunnersuisoqatigiit imm. 2 malillugu pisussaaffiitut akerliunngilaq, ulluinnarnili aqutsisussanik Siunnersuisoqatigiit sinnerlugit sulisussanik pilersitsinissamut tunngaviliisuulluni. Ulluinnarni aqutsisussat pisussaaffii suleriaatsimi erseqqissumik aalajangersartariaqarput, taamaaliornikkut ulluinnarni aqutsisut

piginnaatitaaffiinit ulluinnarnilu aqutsisut atsiorsinnaanerup annertussusaanut paatsoortoqaqqunagu.

§ 19-imut

Siunnersuisoqatigiit sulinerannut tulluurtutut isigineqarpat Siunnersuisoqatigiit ataatsimiititalianik suligasuartussanik pilersitsinissaat aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Ataatsimiititaliaq suligasuartussaq ataatsimiititaliaagallartuuvoq nalinginnaasumik piffissamik killeqartumi atasussaq kingornagullu atorunnaartussaq. Ataatsimiititaliamik suligasuartussamik pilersitsinermi Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ilaannaasa sulisussaqrarpeq aallaavigalugu peqataanissaannik kissaateqarnermik tunngavilersorneqarsinnaavoq imaluunniit ilisimatuut allaneersut immikkut ilisimasaqarnertik aallaavigalugu Siunnersuisoqatigiit sulinerannut peqataatinneqarnissaannik kissaateqarnermik tunngavilersorneqarsinnaavoq. Ataatsimiititaliani suligasuartussat taamaalillutik ilisimasanik Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ataatsimoorlutik ilisimasaasa saniatigut ilisimasaqalernissaat periarfissaqalissaq. Assersuutigalugu tassaasinnaavoq immikkut ittumik suliniutigineqartut iluanni ilisimatusarnikkut pilersaarutinik pingaaruteqartunik suliaqartoqarnerani ataatsimiititaliamik suligasuartussamik pilersitsinissaq eqqarsaatigineqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Ataatsimiititalianik suligasuartussani atornissaannut qanoq tulluurtutiginersoq Siunnersuisoqatigiit tamarmiullutik namminneq aalajangissavaat, ataatsimiititaliallu taakku Siunnersuisoqatigiit aalajangernerisigut pilersinneqarlutillu unitsinneqarsinnaapput. Ataatsimiititaliat suligasuartussat ataasiakkaat sammisat susassaqrarfiillu sorliit suliarissaneraat Siunnersuisoqatigiit aalajangersassavaat. Taamatuttaaq Siunnersuisoqatigiit ataatsimiititaliat suligasuartussat annertussusaat, katitigaanerat sulinerallu aalajangersassavaat. Ataatsimiititalianut suligasuartussanut aningaasartuutaasinnaasut Siunnersuisoqatigiinnut aningaasaliissutaasut iluanni isumagineqassapput.

Imm. 3-mut

Ilisimasanut misilittakkanulluunniit Siunnersuisoqatigiit ilaasortaasa namminneq piginnngisaannik ilisimasaqalernissat siunertaralugu Siunnersuisoqatigiit Kalaallit Nunaanni nunarsuulluunniit sinnerani siunnersuisoqatigiinnik, aalajangiisartunik ataatsimiititalianillu saaffiginnittarnissaat aalajangersakkatigut periarfissinneqarpoq. Siunnersuisoqatigiinnik, aalajangiisartunik ataatsimiititalianillu avataaneersunik suleqateqarnermit pisortat ingerlatsineranni inatsisitigut malittarisassat atorpeqartassapput paasissutissanik ingerlatitseqqittarneq eqqarsaatigalugu periarfissaqrarpeq killiliisarnerlu pillugit. Tamanna isumaqrarpoq nipangiussisussaataaneq pisortat ingerlatsiviini nalinginnaasumik atorpeqartartoq ataatsimiititalianik suligasuartussanik suleqateqarnermi aamma atorpeqartassammata. Taamaaliortoqarnerani imaassinnaavoq ajornartorsiutaasinnaasut imarisaat ilaannikkooriarluni inunnuat ataasiakkaanut

tutsinneqarsinnaajunnaarlutik saqqummiunneqartassammata, tamannali Siunnersuisoqatigiit sulinerannut akornutaasussatut isigineqanngilaq

§ 20-mut

Siunnersuisoqatigiit aalajangiineri allanngortinneqarsinnaannginneri taamaalillutillu aqutsinikkut oqartussaasunut allanut tunniunneqarsinnaannginneri aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Tamatumunnga pissutaavoq ingerlatsinikkut suliassat ilarujussui Siunnersuisoqatigiit suliassaannut ilaasut aningaasanut ilisimatusarnermut atugassanut agguataarisarnermut attuumassuteqarmata. Tamatumani agguaassineq Siunnersuisoqatigiit ilaasortaasa nalilersuilluarnerannik pingaarnersiulluarnerannillu aallaaveqassaaq. Ilisimatusarnikkut susassaqarfinnut aningaasaliissutit pingaarnersiorneqarnerannut naliliineq Siunnersuisoqatigiit piginnaatitaaffiisa iluanniippoq. Siunnersuisoqatigiit aalajangiineri oqartussaasunut allanut tunniunneqarsinnaasuuppata Siunnersuisoqatigiit aalajangiisarnerinut piginnaatitaaneq qinnuteqaatit ataatsimoortumik pingaarnersiorneranni ajortumik atorneqassagalarpoq.

§ 21-mut

Aalajangersakkatigut Siunnersuisoqatigiit allattoqarnerat Naalackersuisunit isumagineqartussaanera aalajangersarneqarpoq. Aalajangersakkatigut allattoqarnerup qanoq isumagineqarnissaa erseqqinnerusumik aalajangersarneqanngilaq. Tassuuna aalajangersakkap annertunerusumik paasineqarsinnaanera periarfissinneqarpoq. Taamaalilluni allattoqarnerup Namminersorlutik Oqartussani susassaqarfinnut allanut imaluunniit pisortat oqartussaasuinut allanut tunniunneqarsinnaanera periarfissaqalerpoq. Aammattaaq Siunnersuisoqatigiit allattoqarnerat nammineerluni ingerlatatut pilersinneqarsinnaanera pillugu Naalackersuisut aalajangigaqarsinnaapput. Siunnersuisoqatigiit pilersinneqarneranni Ilisimatusarnermut Naalackersuisoqarfiup Naalackersuisut sinnerlugit allattoqarfimmik ingerlatsinissaa ilimanarpoq.

§ 22-mut

Siunnersuutip atuutilerfissaa aalajangersakkatigut taaneqarpoq, tamannalu aalajangerneqarpoq Siunnersuisoqatigiit pilersinneqarnissaasa piaartumik pinissaa piviusunngortinniarlugu. Tamatumani isumaavoq periutsimik nutaamik pilersitsinissaq pisariaqartinneqarmat, taamaaliornikkut Nunatsinni ilisimatusarnikkut siunnersuisarneq ilisimatusarnermullu aningaasaliisarneq isumagineqassammat, pisariaqartitsinerlu tamanna piaartumik naammassillugu.